

ZDRAVSTVENA NEGA I, II in III

Predmet obsega 825 ur, od tega je 177 ur predavanj, 558 ur vaj in 90 seminarskih ur. Vključen je v študijski program vseh treh let.

1. Cilji predmeta

Predavanja

Študent usvoji filozofijo zdravstvene nege kot temelj študijskega in poklicnega dela:

- spozna pomen zdravja, katerega varuje, pospešuje in obnavlja pri sebi, posamezniku, družini in družbi;
- spozna vloge medicinske sestre - babice v negovalnem in zdravstvenem timu in usvoji pozitivno profesionalno identiteto;
- pridobi in dopolni znanje iz zdravstvene nege v okviru sodobne metode dela-procesa zdravstvene nege in holističnega pristopa;
- spozna različne teorije zdravstvene nege;
- pridobi znanje za izvajanje postopkov zdravstvene nege;
- pridobi znanje o terapevtskem komuniciranju;
- usvoji human in odgovoren način delovanja v odnosu do bolnika (varovanca), sodelavcev in družbene skupnosti;
- se zaveda pomena permanentnega izobraževanja in lastnega doprinsosa za razvoj stroke;
- poglobljeno obravnava po procesu zdravstvene nege nosečnico, porodnico, otročnico, novorojenčka in ginekološko bolnico.

Vaje

Študent:

- teoretična znanja iz zdravstvene nege in holističen pristop uporabi pri delu z bolnikom (varovancem), pri čemer upošteva posebnosti strokovnega področja in materialne možnosti;
- razvija potrebne spretnosti za izvajanje zdravstvene nege, terapevtske komunikacije in sodelovanja v zdravstvenem timu;

- ozavešča se odgovornosti za svoje delo;
- pridobiva delovne navade in spoštuje etični odnos do bolnika (varovanca).

2. Vsebina

Predavanja

Zdravstvena nega I

Zdravje in bolezen.

Razvoj zdravstvene nege in zgodovina poklica diplomirane babice.

Poklicna identiteta.

Zdravstvena nega kot sestavni del zdravstvenega varstva. Diplomirana babica, profil poklica, skrb za lastno zdravje, strokovni razvoj.

Negovalni in zdravstveni tim.

Teoretični modeli zdravstvene nege.

Zdravstvena nega kot profesija.

Proces zdravstvene nege.

Ocenjevanje psihičnega, fizičnega in socialnega stanja varovanca/ varovanke z vidika zdravstvene nege (načini ocenjevanja, negovalna anamneza, negovalna diagnoza).

Terapevtsko komuniciranje.

Načrtovanje zdravstvene nege.

Izvajanje zdravstvene nege.

Kontinuiteta zdravstvene nege.

Ocenjevanje uspešnosti zdravstvene nege.

Dokumentiranje zdravstvene nege.

Standardi v zdravstveni negi.

Negovalne diagnoze.

Obvladovanje in zagotavljanje kakovosti zdravstvene nege.

Metode, tehnike, postopki in tehnološki elementi zdravstvene nege.

Intervencije zdravstvene nege ob: sprejemu, prenestitvi, odpustu bolnika, preprečevanju psihofizičnega hospitalizma, pripravi bolnika na operativni poseg in zdravstvena nega po njem.

Vključevanje diplomirane babice v diagnostično-terapevtski program.

Zdravstvena nega II

Posebnosti zdravstvene nege varovancev v različnih obdobjih življenja:

- zdravstvena nega otroka in mladostnika
- zdravstvena nega odraslega
- zdravstvena nega starostnika.

Posebnosti zdravstvene nege pri porodniško-ginekološki varovanki:

- tipične subjektivne težave, problemi oziroma potrebe varovank, ki vplivajo na oblikovanje procesa zdravstvene nege;
- aplikacija procesa zdravstvene nege pri nosečnici, porodnici, otročnici, novorojenčku in ginekološki bolnici (predstavitev tipičnih postopkov v okviru življenskih aktivnosti varovank, ozirorna varovancev);
- sodelovanje diplomirane babice v diagnostično-terapevtskem programu.

Zdravstvena nega III

Posebnosti zdravstvene nege in najpogosteji negovalni problemi pri:

infekcijskem bolniku, onkološkem bolniku, mentalno obolelem varovancu, akutno in kronično bolnih, invalidih in okrevajočih, vitalno ogroženih in umirajočih.

Klinične vaje

Vaje potekajo po programskej shemi, ki zahteva usvojena teoretična znanja iz strokovnih predmetov potrebna za izvajanje zdravstvene nege. Doktrina poučevanja temelji na teorijah zdravstvene nege, ki jih glede na specifične potrebe varovanke dopolnjujemo.

Vaje potekajo po metodi sodobne zdravstvene nege (proces zdravstvene nege), ki omogoča individualno in celovito obravnavo bolnika s ciljem, da se bolnikovi problemi dojamejo in rešujejo v okviru strokovne pristojnosti diplomirane babice.

Vsebina vaj se prilagaja posamezni varovanki. Izhajamo iz doktrine, da so nosečnost, porod in poporodno obdobje fiziološka stanja. Ob tem upoštevamo, da nanje vplivajo starost, obolenja, diagnostično-terapevtski program, sposobnost samooskrbe in drugo.

3. Povezanost z drugimi predmeti

Predmet Zdravstvena nega I, II in III se povezuje z vsemi predmeti visokošolskega strokovnega študijskega programa za zdravstveno nego.

4. Študijski viri

Temeljni študijski viri

Bohinc M, Cibic D. Teorija zdravstvene nege. Ljubljana: Didakta, 1994.

Nove usmeritve v razvoju zdravstvene nege. Maribor: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, 1995 (WHO regional publications. European series; No. 48)

Sekavčnik T. Razvijanje standardov in kriterijev kakovosti zdravstvene nege. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije, 1997.

Priporočeni študijski viri

Auvenshine MA, Enriquez MG. Comprehensive maternity nursing: perinatal and women's health. Boston: Jones and Bartlett, 1990.

Bennett UR, Brown LK, eds. Myles textbook for midwives. 11th ed. Edinburgh: Churchill & Livingstone, 1989.

Cibic D, Filej B, Grbec V, Hajdinjak G, Kersnič P, Pavčič Trškan B, Šlajmer-Japelj M (Pripravili in uredili). Mali leksikon terminoloških izrazov v zdravstveni negi. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije, Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, 1999.

Doenges EM, Jeffries MF, Moorhouse MF. Nursing care plans: nursing diagnoses in planning patient care. Philadelphia: Davis, 1984.

Dolenc A. Medicinska etika in deontologija. Ljubljana: Tangram, 1993.

Dražančič A, i suradnici. Porodništvo. Zagreb: Školska knjiga, 1994.

Enkin M, Keirse MJNC, Chalmers I. A guide to effective care in pregnancy and childbirth. Oxford: Oxford university press, 1995.

Farrer H. Gynecological care. New York: Springer, 1979.

Fučkar G. Proces zdravstvene nege. Zagreb: Tisak M & D, 1992.

Henderson V. Osnovna načela zdravstvene nege. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije, 1998.

Hoyer S. Dojenje: učbenik za zdravstvene delavce. Ljubljana: Visoka šola za zdravstvo, 1998.

Hoyer S. Zdravstvena nega otroka. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 1994.

Hoyer S, Bratanič B, Konjajev Z. Nega dojenčka: prvemu letu življenja naproti. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2000.

Johnston PGB. The newborn child. 7 th ed. Edinburgh: Churchill Livingstone, 1994.

Juchli L. Krankenpflege, Praxis und Theorie der Gesundheitsförderung und Pflege Kräcker. 6. et. Stuttgart: Thieme, 1991.

Jura H, Walsh MB. The nursing process: assessing, planning, implementing, evaluatinž. Norwalk: Appleton and Lange, 1983.

Kozier B, Erb E. Techniques in clinical nursinž. California: Addison - Wesley, 1987.

Kozier B, Erb G, Blais K, et al. Fundamentals of nursing: concepts, process, and practice, 5th ed. Menlo Park: Addison – Wesley, 1998.

Kurjak A, i suradnici. Ginekologija i perinatologija. Zagreb: Naprijed, 1989.

Lavrič V. Porodništvo. Ljubljana: Šola za zdravstvene delavce za ginekološko in porodniško smer, 1966.

Management in zdravstvena nega: priročnik za nacionalna združenja medicinskih sester. Maribor: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, 1991.

McMahon R, Pearson A. Nursing as therapy. London: Chapman and Hall, 1991.

Meden - Vrtovec H. Neplodnost. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1989.

Pajntar M, Novak Antolič Ž. Nosečnost in vodenje poroda. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1994.

Poti posodabljanja zdravstvene nege. Maribor: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, 1998.

Proces zdravstvene nege z dokumentiranjem. Maribor: Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego, 1995 (LEMON: Learning material on nursing)

Puderbaugh US, Weyland CS, Wendell SA. Medical - surgical nursing care planning guides. Philadelphia: Saunders, 1994.

Robertson NRC. A manual of neonatal care. London: Edward Arnold, 1988.

Salter M. Spremenjena telesna podoba: vloga medicinske sestre. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1992.

Seidel HM, Rosenstein BJ, Pathak A. Primary care of the newborn. St. Louis: Johns Hopkins center, 1993.

Sekavčnik T. Načrtovanje zdravstvene nege za bolnike z nalezljivimi boleznimi, Univerza v Ljubljani, Višja šola za zdravstvene delavce, 1992.

Skoberne M. Zdravstvena nega nosečnice, porodnice in otročnice. Ljubljana: Višja šola za zdravstvene delavce, 1988.

Šušteršič O, Šlajmer – Japelj M, Cibic D, Rajkovič V (Prevod pripravili in uredili). Mednarodna klasifikacija prakse zdravstvene nege. Kranj: Moderna organizacija, 1998.

Thompson JM, Mc Farland GK, Hirsch JE, et al. Clinical nursinž. St Louis: Mosby, 1986.

Urbančič A, Gradišek A. Osnove zdravstvene nege bolnika. Ljubljana: Univerzum, 1985.

Webb C. Women's health: Midwifery and gynaecological nursinž. London: Hodder & Stonghton, 1986.

Wilkinson J M. nursing process in action: a critical thinkng approach. Redwood City: Addison-Wesley Nursing, 1992.

Revije:

- Obzornik zdravstvene nege
- The american journal of maternal /child nursing (MCN)
- Journal of nurse-midwifery
- Journal of obstetric, gynecologic, and neonatal nursing
- Midwifery
- Midwives journal (RCM).

5. Posebnost; pri izvedbi predmeta

Teoretični program poteka po metodi predavanj za vse študente hkrati, po frontalni obliki, z uporabo avdiovizualnih pripomočkov in z vključevanjem študentov v diskusijo ob posameznih strokovnih temah. Praktični program obsega laboratorijske, seminarske in klinične vaje. Laboratorijske in seminarske vaje potekajo v učnih laboratorijih in kabinetih na Visoki šoli za zdravstvo, klinične vaje pa so vodene na Ginekološki kliniki v Ljubljani. Pri izvajanju teh vaj uporablja učitelj metodo demonstracije, diskusije in individualnega vodenja študenta. Za pripravo seminarske naloge in aktivno vključevanje študenta v seminarske vaje organizira učitelj individualne konzultacije.

Študenti so pri kliničnih vajah razdeljeni v manjše skupine 3-5 študentov, pri laboratorijskih 15 študentov in pri seminarskih vajah 15 študentov.

Vaje na Ginekološki kliniki potekajo v naslednjih organizacijskih enotah:

- porodni blok 288 ur
- oddelek za intenzivno nego ginekoloških bolnic 50 ur
- oddelek za otročnice in novorojenčke 50 ur
- oddelek za intenzivno nego in terapijo novorojenčkov 50 ur
- ginekološki oddelok 50 ur
- oddelok za patološko nosečnost 40 ur
- ambulanta za nosečnice 30 ur

Predpisani posegi v porodnem bloku: Število:

Sprejem porodnice	10
Higienska priprava na porod	10
Vnanja porodniška preiskava	40
Vaginalna preiskava	40
Predrtje jajčnega mehurja s pregledom plodovnice	5
Vodstvo poroda pri glavični vstavi	40
Pomoč ob porodu pri glavični vstavi in vodstvo III.por.dobe	20
Prerez presredka	10

Pomoč zdravniku pri šivanju epiziotomijske rane	10
Vodenje IV.porodne dobe in predaja novorojenčka	20
Oživljjanje novorojenčka	2
Pomoč zdravniku pri oživljjanju novorojenčka	5
Iztipanje maternice	2
Ročno luščenje posteljice	2
Postopki pri porodnici z atonijo uterusa	3
Pomoč zdravniku ob porodu pri medenični vstavi	3
Pomoč zdravniku pri kleščnem porodu	2
Pomoč zdravniku ob porodu z vakuumskim ekstraktorjem	2
Pomoč zdravniku pri carskem rezu	2
Vodenje poroda pri ženski z diabetesom, eklampsijo, srčnimi oz. ledvičnimi boleznimi	1
Vodenje poroda pri porodnici z infekcijsko boleznijo.	1

Načini preverjanja in ocenjevanja znanja so: kolokvij ob zaključku posameznih vaj, seminarske naloge in izpiti iz Zdravstvene nege I, II in III.

6. Obveznosti študenta

Aktivna udeležba študentov pri predavanjih je obvezna in je eden od pogojev za pridobitev frekvence iz predmeta.

Študent mora biti na vaje pripravljen. Obvladati mora znanje, ki je potrebno za uspešno izvedbo programa. Aktivna udeležba študenta se izraža v:

- izbiri metode za zbiranje informacij o bolniku (terapevtsko komuniciranje, intervju, opazovanje, merjenje...);
- njegovi sposobnosti za analiziranje zbranih podatkov in oblikovanju negovalne diagnoze;
- hipotetičnem razmišljanju v smislu reševanja individualnih problemov varovanca (cilji, načrtovanje);

- aktivnem vključevanju v izvajanje in vrednotenje zdravstvene nege.

Aktivna udeležba je sestavni del ocene kolokvija ob zaključku vaj.

Pri seminarskih vajah študent izdela projekt, v katerem izkaže sintezo kompleksnega znanja s področja zdravstvene nege.

Izpit iz predmeta Zdravstvena nega I opravlja študent v prvem letniku.

Izpit iz predmeta Zdravstvena nega II in III opravlja študent po uspešno opravljenem izpitu iz predmeta Zdravstvena nega I in drugih predpisanih obveznostih iz omenjenih predmetov.

Izpita iz predmetov Zdravstvena nega II in III sta pisna in ustna. Ustni del izpita lahko opravlja, ko je uspešno opravil pisni del. Pri ustnem izpitu sta dva izpraševalca.

7. Sestavljalke učnega načrta

Angela Hajdinjak, viš.med.ses., univ.dipl.soc., predavateljica

Vera Štebe, viš.med.ses., univ.dipl.ped., predavateljica

Mihaela Skoberne viš.med.ses., spec.superv., predavateljica

Andreja Mihelič, viš.med.ses., univ.dipl.org., asistentka